

ПРОГРАМА

ЗА

ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ УЧЕБНА 2023/2024 ГОДИНА

Програмата е приета от Педагогическия съвет на проведено заседание на 14.09.2023г./
Протокол № 12 и утвърдена със Заповед на директора № РД 09-26/15.09. 2023 г.

I. ВЪВЕДЕНИЕ:

Програмата за намаляване дела на ранно напускане на Основно училище „Иван Вазов”, с. Русокастро е разработена в съответствие с рамкови европейски и национални документи, определящи приоритети на развитие, с Решение № 373 на Министерски съвет от 05.07.2017 г. „За създаване на Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст” и е съобразена с целите в сферата на средното образование.

Програмата конкретизира конкретните мерки и участие на училището според „Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст”.

Програмата е съобразена и с целите на Програмата, разработена от РУО Бургас и определените приоритети на областно ниво.

Програмата е разработена на основата на проекта на Министерство на образованието и науката на двугодишен План за изпълнение на Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система.

II. Програмата представя:

✓ SWOT анализ – определяне на рисковите групи ученици, застрашени от отпадане в Основно училище „Иван Вазов”, с. Русокастро и прилагане на мерки, свързани с превенцията, работещи по отношение справянето с риска от отпадане от училище:

1. SWOT анализ:

1.1. Силни страни:

- Квалифицирани учители;
- Интерактивни методи на обучение, използване на ИКТ;
- Извънкласни дейности;
- Възможности за изява в различни области;
- Създаване на приятелска среда;
- Добра материална база;
- Работа по проекти, клубове по интереси;
- Извършване на редица дейности по превенция на ранното напускане на училище;
- Изготвен регистър на ученици, застрашени от ранно напускане на училище;

1.2. Слаби страни:

- Липса на интерес и мотивация у учениците
- за продуктивен учебен труд;

- Недостатъчна роля на ученическото самоуправление за създаване на подкрепяща среда за ученици, застрашени от ранно напускане на училище;
- Голям брой извинени и неизвинени отсъствия на учениците, който е предпоставка за ранно напускане на училище;
- Слаб родителски интерес и контрол;

1.3. Възможности:

- * кандидатстване по различни проектни предложения, насочени към финансиране на превантивни по отношение на ранното напускане дейности;
- * интерактивно обучение;
- * гражданско образование;
- * ранно идентифициране на децата в риск чрез проучване на потребностите и интересите на децата в риск;
- * нови форми за по – голямо ангажиране на родителите;
- * обучение на педагогическия екип да идентифицира и решава социалните, образователните, поведенческите и други проблеми, които поставят децата в риск да напуснат училище;
- * разработване и прилагане на обучителни, извънкласни и извънучилищни програми за мотивиране и задържане на децата, консултиране, професионално ориентиране и чрез активна работа със семейството;
- * поддържане на база данни, индивидуално портфолио, индивидуални програми за всяко застрашено дете;
- * периодична оценка и актуализиране на мерките;
- * разширяване на връзките с извънучилищните институции;

1.4. Заплахи:

- Недостатъчно грижи и заинтересованост от страна на родителите;
- Неефективни санкции по отношение на децата;
- Неизпълними санкции за родителите;
- Миграционни процеси, честа смяна на местоживеенето;
- Проблеми в семействата, водещи до отпадане на деца от училище;
- Негативно влияние на приятелската среда, на „улицата“;

✓ Дефиниране на дейности, насочени към идентифицираните рискови групи от ученици, предлагащи промяна в нагласите с цел повишаване мотивацията на учениците за учене, чрез предлагане на качествено образование - използване на интерактивни методи на преподаване, повишаване квалификацията на учителите, превръщането на училището в желана територия – подобряване на МТБ, включване на учениците в извънкласни форми, проекти и целодневна организация на учебния процес , приоритети, дефинирани в Стратегията за развитие на училището, Годишен план на училището и Плана за квалификация на педагогическите кадри;

✓ Обмен на добри и работещи практики между заинтересованите страни в едно със засилена информационна дейност за популяризиране ползите от образование;

✓ Усъвършенстване на системата за събиране на постоянна и надеждна информация за движението на децата и учениците.

2. Основни причини за преждевременното напускане на училище:

2.1. Икономически причини - безработицата, ниските доходи, пониженият жизнен стандарт и бедността поставят много деца в условия, водещи до повишен риск от отпадане от училище. В резултат на финансовите и икономически затруднения много деца са принудени да помагат на семействата си, което води до нарушаване на участието им в учебния процес.

2.2. Социални причини - родителска незаинтересованост, противоречия, конфликти, напрежение и кризи в семейството, отрицателно въздействие на домашната среда, функционална неграмотност или ниско образование на родителите, непълни семейства, деца и ученици в риск от извършване на противообществени прояви, ученици с поведение, което е трудно или е в конфликт със закона, домашно насилие, незачитане правото на избор на децата, налагането на строги наказания.

2.3. Образователни причини - обхващат широк кръг проблеми: трудности в усвояването на учебното съдържание, слабости в методиката на преподаване и в организацията на обучението. Образователните причини са свързани и с начина на оценяване, квалификацията на учителите, навиците за учене, негативни нагласи на участниците в образователния процес и липсата на мотивация, качеството на учебниците. Големият брой отсъствия, влошената дисциплина, насилието и агресията в училище, ниските образователни резултати.

2.4. Етнокултурни причини - Етнокултурното многообразие в съвременната българска образователна система се изразява в специфичните етнически, религиозни и езикови измерения. Силно действащите вътрешно групови норми и натискът на етнокултурните традиции сред уязвими етнически общности и групи предопределят специфичните причини за преждевременното напускане на училище: отсъствие на познавателна мотивация, ниска степен на готовност за училище, липсва мотивация на родителите за получаване на образование от децата им и др.

2.5. Институционални причини - недостатъчно координираният подход между различните служби и специалисти на национално, регионално, местно и училищно ниво за справяне с преждевременното напускане на училище; недостатъчно ефективният контрол върху управлението и функционирането на политиките за обхващане, задържане и реинтегриране на децата и учениците в образователната система.

2.6. Причини, свързани със здравния статус - в контекста на политиките за развитие на приобщаващото образование продължава тенденцията за интегриране на децата със специални образователни потребности в общообразователните училища. Тук се включват и всички фактори на материалната база, образователната среда, човешките и финансовите ресурси, които не отговарят на изискванията за прилагане на принципите на приобщаващото образование.

3. Актуално състояние на средата:

За преодоляване на възникналите проблеми училището осъществява гъвкава и ефективна политика с цел разгръщане на личния потенциал на всяко дете съобразно неговите нужди, потребности и интереси. Предвидени са дейности за разнообразяване и подобряване на методите, похватите и средствата на работа- традиционни и иновативни, като обогатяване на инструментариума за работа с учениците, стимулиране и оценка на напредъка на ученика в учебно- възпитателния процес, участие на ученици и родители от различни етноси в училищни и извънучилищни дейности.

През изминалите години се наблюдава увеличаване процента на учениците, заминали за чужбина поради социални причини – цялото семейство заминава поради безработица и ниски доходи. Между България и страните, към които е насочен основният емигрантски поток, липсват механизми за обмен на данни и проследяване, каква част от учениците продължават обучението си в чужбина.

Ученици прекъсват обучението си основно поради семейни причини. Тези причини обхващат широк кръг от проблеми – родителска незаинтересованост, противоречия и конфликти в семейството, отрицателно взаимодействие на

семејната среда, ниско образование на родителите, бедност, етнокултурни традиции, ниска мотивација за учење. Училиштето како институција прилага различни мерки – системни разговори со родители и ученици, организирање на извънкласни и извънучилишни дейности, провеждане на ефективни консултации и дополнително образование по различните учебни предмети, организирање на училишни тържества и приобщавање на учениците към училишната общност, провеждане на консултации с педагогическиот советник, картотекирање на проблемните ученици, дейности по кариерно ориентирање и други.

III. Цели на програмата:

1. Вклучвање на училиштето в Механизма за съвместна работа на институциите по обхваќање и задържање в образователната система на ученици в задължителна училишна възраст:

1.1. Всеки ученик може да биде добар ученик!

* Да открием таа област, в која дадениот ученик е добар.

* Да му помогне да се превърне в добар ученик в таа област, како доразвие своите знања и умения по приемлив за општеството начин.

* Чрез тоа, в което е добар, да развие дополнителни знања и умения и в останалите области, които са заложени в учебните програми.

1.2. Училиштето може да биде привлечателно за секое дете!

* Въвеждане и работа на различни клубове с цел разнообразявање на учебниот процес и приближувањето му до потребностите на ученика.

* Да направим училиштето привлечателно место и за учениците, които не проявуват особен интерес към учебното содржање.

* Да создадем толерантна среда, која ученикот да почувствува како своја и в која може да открие своето место.

2. Разработвање и исполнување на комплекс од ефективни мерки и дейности за превенција и намалување на ризикот од преждевремено напуќање на ученици од идентифицираните ризикови групи в гимназијата.

3. Подобрени резултати од обучението, измерими од НВО и осигурена подходяќа образователна подкрепа за развие на всеки ученик.

IV. План за исполнување на програмата:

Мерки за реализирање на политиките	Одговорник	Срок за исполнување	Индикатори
I. Мерки за обхваќање и задържање в образователната система на ученици в задължителна училишна възраст:			
1. Вклучвање на училиштето в Механизма за съвместна работа на институциите по обхваќање и задържање в образователната система на ученици в задължителна училишна възраст.			
1.1. Своевремено и коректно обработвање на предоставените протоколи в информационната система „Безопасно училище“.	Директор, администратор	IX.2023-IX.2024	Број обработени протоколи

1.2. Осигуряване на подкрепа на класни ръководители и учители в работата им с ученици в риск чрез координиране на действията с Д"СП", МВР-ДПС, МКБППМН при община Камено	Директор	IX.2023 -IX.2024	Брой подадени сигнали
1.3. Съвместни дейности с Обществения съвет: -провеждане на родителски срещи за запознаване със законовите разпоредби, права, отговорности на всяка от страните по изпълнение на държавната политика за ограничаване на отпадането на учениците от образователната система	Директор, Класни ръководители	IX.2023- VI.2024	Брой организирани срещи
1.4. Своевременно налагане на наказания на ученици за допуснати неизвинени отсъствия съгласно чл. от ПДУ с участието на Д „СП”.	Директор класни ръководители	IX.2023 -VI.2024	Брой наложени наказания
1.5. Своевременно предоставяне информация на Началника на РУО в информационния портал за отпадналите ученици и за причините, довели до отпадането им от образователната система.	Директор	IX.2023 -VI.2024	Брой направени записи

II. Мерки за превенция на преждевременното напускане на училището:

1. Осигуряване на позитивна образователна среда – училищен климат, атмосфера на взаимоотношения, управление, политики.

1.1.Идентифициране на ученици, застрашени от отпадане изготвяне на планове за обща и допълнителна подкрепа.	Директор, класни ръководители	IX.2023 -VI.2024	Брой изготвени планове за обща подкрепа
1.2. Организиране и провеждане на допълнителни учебни часове по БЕЛ и математика за ученици, изпитващи затруднения	Директор, учители	IX.2023- VI.2024	Брой ученици, за които е организирано доп. обучение, брой проведени доп. часове
1.3.Създаване на подкрепяща среда за учениците със СОП и условия за приобщаващо образование чрез изготвяне на индивидуални учебни програми и планове за подкрепа за личностно развитие на учениците в риск и с ниска мотивация	Директор, ресурсен учител, учители	IX.2023 -VI.2024	Брой изготвени планове и програми на ученици със СОП
1.4.Повишаване интереса на учениците към екипната работа чрез включването им в училищни кампании, в чествания на празници и бележити дати от националния и училищния календар.	класни ръководители, педагогически съветник	IX.2023 VI.2024	Брой включени ученици в риск в училищните празници

1.5.Оптимално включване на учениците в риск и с ниска мотивация за учене в групите в ЦОУД и осъществяване на контрол за посещаемостта им в тези групи.	Директор, учители в ЦОУД	IX.2023 - VI.2024	Брой включени ученици в риск в групите в ЦОУД
1.6. Включване на ученици в риск в извънкласни и извънучилищни дейности – групи по спорт, занимания по интереси.	Директор, учители	IX.2023 - VI.2024	Брой включени ученици в извънкласни и извънучилищни дейности
1.7. Популяризиране на добрите постижения на учениците в училищни празници и извънкласни мероприятия	Директор, учители	IX.2023 - VI.2024	Брой номинирани ученици
1.8. Осъществяване на строг контрол на работата на учителите и на класните ръководители по вписване отсъствията на учениците в електронния дневник и в информационната система НЕИСПУО.	Директор	IX.2023- VI.2024	Брой констативни протоколи, брой установени нарушения
1.9. Кариерно ориентиране и консултиране за продължаване на образованието в средни училища	Директор, класни ръководители	IX.2023- VI.2024	Брой проведени мероприятия
2. Повишаване качеството на образованието като предпоставка за развитие на личността на всеки ученик и предотвратяване на преждевременното напускане на училище.			
2.1.Квалификация на педагогическите специалисти, насочена към идентифициране на учениците в риск от преждевременно напускане на училище.	Директор, председатели на методически обединения	IX.2023- VI.2024	Брой проведени обучения, брой обучени учители
2.2. Използване на интерактивни методи на обучение с цел повишаване интереса и разбирането на преподавания материал, използване на електронни уроци, визуализация, практическа, лабораторна работа.	Директор, учители	IX.2023- VI.2024	Брой извършени проверки, брой проведени открити уроци
2.3.Споделяне на добри педагогически практики, свързани със затрудненията по усвояване на учебния материал на децата от малцинствени групи и застрашените от ранно отпадане.	Директор, учители	IX.2023- VI.2024	Брой проведени заседания на МО за споделяне добри практики
2.4. Анализ на резултатите от обучението по учебни предмети на учениците в риск и застрашени от отпадане.	Директор, пед. съветник	VI.2024	Изготвен анализ за резултатите
2.5. Анализ на движението на учениците и причини за напускането им.	Директор, администратор НЕИСПУ, главен учител	VI.2024	Изготвен анализ на движението на учениците

V. Финансиране на програмата:

1. Финансирането ще се осъществява със средства:

1.1. от делегиран бюджет;

1.2. от европейски проекти;

1.3. от национални програми;

1.4. от средства, предоставени от НПО.

